

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
76 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2016

Наукове видання

Збірник тез доповідей 75 наукової конференції викладачів академії
18 – 22 квітня 2016 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами
За достовірність інформації відповідає автор публікації

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова
Укладач Л. В. Агунова

Редакційна колегія

Голова

Єгоров Б. В., д-р техн. наук, професор

Заступник голови

Капрельянц Л. В., д-р техн. наук, професор

Члени колегії:

Амбарцумянц Р. В., д-р техн. наук, професор
Безусов А. Т., д-р техн. наук, професор
Віннікова Л. Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О. І., д-р техн. наук, професор
Жигунов Д. О., д-р техн. наук, доцент
Іоргачева К. Г., д-р техн. наук, професор
Коваленко О. О., д-р техн. наук, ст. наук. співробітник
Крусір Г. В., д-р техн. наук, професор
Мардар М. Р., д-р техн. наук, професор
Мілованов В. І., д-р техн. наук, професор
Осипова Л. А., д-р техн. наук, доцент
Павлов О. І. д-р екон. наук, професор
Плотніков В. М., д-р техн. наук, доцент
Савенко І. І. д-р екон. наук, професор
Тележенко Л. М. д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н. А., д-р техн. наук, професор
Ткаченко О. Б., д-р техн. наук, доцент
Хобін В. А., д-р техн. наук, професор
Хмельнюк М. Г., канд. техн. наук, доцент
Станкевич Г. М., д-р техн. наук, професор
Черно Н. К., д-р тех. наук, професор

**ТЕХНОЛОГІЧНІ ПРОЦЕСИ ДЛЯ ХАРЧОВИХ І
ЗЕРНОПЕРЕРОБНИХ ГАЛУЗЕЙ АГРОПРОМИСЛОВОГО
КОМПЛЕКСУ**

ція) або візуальне визначення якості, безпеки харчових продуктів, які виконуються поза лабораторією.

ОТРИМАННЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОЛІСАХАРИДІВ ДРІЖДЖІВ *SACCHAROMYCES CEREVISIAE*

Черно Н. К., д-р техн. наук, професор, Бурдо О. Г., д-р техн. наук, професор,
Науменко К. І., канд. техн. наук, асистент
Одеська національна академія харчових технологій

Темп життя і харчування сучасної людини за останні десятиліття зазнали суттєвих змін. Промислові забруднення, радіація, хімізація сільського господарства, нові технології і нові продукти харчування, деякі з яких просто шкідливі, несприятливо впливають на організм людини, знижуючи захисні сили організму і збільшуючи ризик розвитку основних соціальних захворювань. Одним з рішень даних проблем, може бути корекція імунного статусу людини.

Відомо, що пекарські дріжджі є джерелом різноманітних біологічно активних речовин. В останні десятиліття з дріжджів виділено кілька видів полісахаридів, а також білок-вуглеводних комплексів, які використовуються в якості дієтичних добавок і навіть терапевтичних препаратів. До них відносяться β -глюкан і зимозан — комплекс β -глюкану з манопротеїном.

Бета-глюкан є ефективною імуномодуючою речовиною, що володіє онко- та радіопротекторними властивостями. Він присутній в клітинних стінках різних зернових культур (овес, ячмінь), водоростей, мікроорганізмів і грибів. Однак медико-біологічними дослідженнями показано, що фізіологічна активність глюкану дріжджів значно вища за активність глюканів іншого походження.

Існують різні підходи щодо виділення полісахаридів з клітинної стінки дріжджів. Першим етапом завжди є руйнування клітинної оболонки дріжджів. Воно досягається шляхом фізичного, механічного, хімічного або ферментативного впливу. Однак всі ці способи трудомісткі, енерговитратні і багатостадійні.

Метою даної роботи була розробка простого методу виділення полісахаридів клітинних стінок дріжджів *Saccharomyces cerevisiae* та характеристика отриманих продуктів.

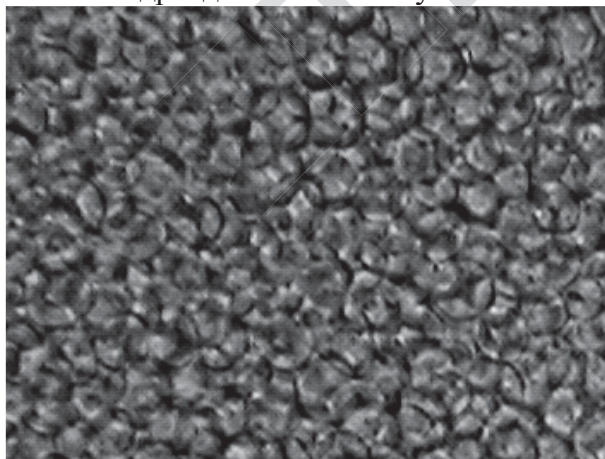

Рис. 1 — Руйнація клітинних оболонок під впливом НВЧ-обробки

Згідно запропонованому методу дріжджі суспендують у розчині NaOH і піддають НВЧ-обробці, відокремлюють осад шляхом центрифугування, обробляють його розчином 0,5 н оцтової кислоти для видалення глікогену. Залишок після екстракції висушують.

Опромінювання здійснювали мікрохвильовими променями в надвисокочастотному електричному полі. У дослідженнях варіювали концентрацію розчинів NaOH гідромодуль (1...3), інтенсивність опромінювання в інтервалі (30...50 %), тривалість (120...360 с). У всіх випадках спостерігали руйнацію оболонок дріжджових клітин (рис. 1).

Біополімерний склад отриманих препаратів в залежності від умов НВЧ-обробки наведено в табл. 1.

Таблиця 1 — Склад препаратів в залежності від умов обробки

Умови обробки				Склад		Вихід продукту, % від сухих реч. дріжджів
концентрація NaOH, %	ГМ	інтенсивність опромінювання, %	тривалість, с	полісахаридна складова, %	білкова складова, %	
3	1	50	120	81,3	13,9	24,1
3	2	50	180	82,1	11,7	20,4
3	3	30	360	84,2	10,4	21,7
3	3	50	120	86,5	5,9	17,5
6	1	50	120	90,6	3,4	14,2
6	2	50	120	94,0	0,7	11,1
6	2	30	360	88,0	5,4	15,0
6	3	50	120	92,8	2,6	13,2

Як видно з таблиці, умови обробки суттєво впливають як на ступінь чистоти препарату, критерієм якої є вміст у ньому полісахаридної компоненти, так і на його вихід.

Аналіз моносахаридного складу гідролізатів, отриманих препаратів показав, що при найбільш м'яких умов (концентрація NaOH 3 %) лужної обробки був отриманий зимозан — комплекс, що поєднує глюкан і манан, при використанні більш високих — глюкан, що не містить домішок інших вуглеводів.

Таким чином, вплив НВЧ енергії в поєднанні з обробкою NaOH забезпечує дезінтеграцію клітинних стінок сировини і дозволяє отримувати препарати дріжджових полісахаридів різного складу. Метод простий у виконанні, його використання призводить до зниження витрат ресурсів і енергії, підвищенню екологічності виробництва, що в сукупності визначає перспективи його використання в технологіях полісахаридів дріжджів.

ВПЛИВ ФОСФОЛІПІДНОГО КОНЦЕНТРАТУ НА ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ МОДЕЛЬНИХ М'ЯСНИХ СИСТЕМ

**Патюков С. Д., канд. техн. наук, доцент, Синиця О. В., студент
Одеська національна академія харчових технологій**

В процесі виробництва м'ясних продуктів широко застосовують різноманітні харчові добавки, головним чином, які отримані шляхом хімічного або мікробіологічного синтезу, що викликає побоювання з боку споживачів та органів санітарно-епідеміологічного надзору стосовно безпеки таких добавок [1]. Це обумовлює потребу у створенні нових добавок природного походження з традиційної харчової сировини, які здатні замінити собою штучні добавки. Одним з таких видів сировини є фосфоліпідний концентрат (ФК), який отримують в якості побічного продукту під час гідратації рослинної олії в процесі її рафінації. ФК, згідно наших даних, містить 53,8 % фосфоліпідів (ФЛ), 45,2 % олії, 0,8 % вологи. ФЛ містять у своїй молекулі як гідрофобні, так і гідрофільні радикали, що призводить до появи у них поверхнево-активних та інших функціональних властивостей. Вони здатні виступати у ролі емульгаторів, стабілізаторів емульсій, антиоксидантів, синергістів антиоксидантів, вологоутримуючих агентів та ін. До позитивних рис цих добавок відноситься також те, що у них відсутня будь-яка шкідлива дія, для них не встановлені нормативи щодо гранично припустимого добового споживання [2]. ФЛ є важливим фактором харчування, в організмі людини вони повністю розщеплюються та засвоюються — вони є основною частиною клітинних мембран, оскільки саме з них формується ліпідний бі-шар мембран.

ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ВИРОБНИЦТВА М'ЯКИХ СИРІВ З ПРОБІОТИЧНИМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ	
Скрипніченко Д. М., Ткаченко Н. А.	81
РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ БОРОШНА У ВИРОБНИЦТВІ НИЗЬКОЖИРНИХ КИСЛОВЕРШКОВИХ СПРЕДІВ	
Ткаченко Н. А., Куренкова О. О.	83
РОЗРОБКА НАПОЇВ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ НА ОСНОВІ МОЛОЧНОЇ СИРОВАТКИ	
Чабанова О. Б., Попова К. В.	85
ВИКОРИСТАННЯ СУМІШІ ПРЯНО-АРОМАТИЧНИХ ОЛІЙ У РЕЦЕПТУРАХ МАЙОНЕЗІВ	
Дюдіна І. А., Дец Н. О.	87
ОБІРУНТУВАННЯ ПАРАМЕТРІВ ЗБЕРІГАННЯ НИЗЬКОКАЛОРІЙНИХ МАЙОНЕЗІВ, ЗБАГАЧЕНИХ КОМПЛЕКСАМИ СИНБІОТИКІВ	
Ткаченко Н. А., Маковська Т. В.	88
ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ МОРОЗИВА ДЛЯ ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
Шарахматова Т. Є., Танасова Г. С.	89
ВАЖЛИВІСТЬ ПОЛІНЕНАСИЧЕНИХ ЖИРНИХ КИСЛОТ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ	
Топчій О. А., Котляр Є. О.	90
БІОЛОГІЧНА ЦІННІСТЬ ПАСТ БІЛКОВИХ ДИТЯЧОГО ХАРЧУВАННЯ	
Ткаченко Н. А., Українцева Ю. С.	92
ТЕХНОЛОГІЯ ПИТНИХ СИРОВАТКОВИХ НАПОЇВ ОЗДОРОВЧОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	
Ткаченко Н. А., Вікуль С. І., Мельник К. О.	95
ОТРИМАННЯ ЗАЛІЗОВМІСНОЇ ДІЄТИЧНОЇ ДОБАВКИ НА ОСНОВІ ВУГЛЕВОДІВ ГЛИВИ ЗВИЧАЙНОЇ	
Черно Н. К., Озоліна С. О., Нікітіна О. В.	97
ВПЛИВ ДЕЯКИХ ФІЗИКО-ХІМІЧНИХ ДЕЗІНТЕГРУЮЧИХ ФАКТОРІВ НА ВИХІД БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ ФРАГМЕНТІВ ПЕПТИДОГЛІКАНІВ КЛІТИННИХ СТІНОК БАКТЕРІЙ	
Черно Н. К., Капустян А. І., Чорна А.	98
ШЛЯХИ ВИКОРИСТАННЯ КАВОВОГО ШЛАМУ	
Антіпіна О. О.	99
БІОТЕСТУВАННЯ ОЛІГОМЕРІВ ВУГЛЕВОДІВ	
Данилова О. І., Решта С. П.	101
СТАБІЛІЗАЦІЯ ЛАБІЛЬНИХ ВІТАМІНОПОДІБНИХ СПОЛУК З ВИКОРИСТАННЯМ АРАБІНОГАЛАКТАНОВМІСНИХ БІОПОЛІМЕРІВ	
Гураль Л. С.	102
ТВЕРДОФАЗНО-ЛЮМІНЕСЦЕНТНЕ ВИЗНАЧЕННЯ ГЛУТАМАТУ НАТРІЮ В СОЛОНО- СУШЕНІЙ РИБІ ТА МОРЕПРОДУКТАХ	
Малинка О. В.	103
БІОЛОГІЧНА АКТИВНІСТЬ ЕКСТРАКТІВ РОСЛИННОЇ СИРОВИНИ — ІНГРЕДІЕНТУ НАПОЇВ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	
Вікуль С. Л., Ліщинська Ю. З.	105
ОДЕРЖАННЯ ЕЛЕКТРОХІМІЧНИХ ЗАХИСНИХ ПОКРИТТІВ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ЇХ ВЛАСТИВОСТЕЙ У АГРЕСИВНИХ СЕРЕДОВИЩАХ	
Кузнецова І. О., Янченко К. А.	106
ВИЗНАЧЕННЯ АЛЬФА-ГІРКИХ КИСЛОТ ТА ГІРКИХ РЕЧОВИН В ЕКСТРАКТАХ ХМЕЛЮ З ВИКОРИСТАННЯМ СЕНСИБІЛІЗОВАНОЇ ЛЮМІНЕСЦЕНЦІЇ ІОНА ТЬ (III)	
Бельтюкова С. В., Чередниченко Є. В.	108
ВИЗНАЧЕННЯ КОНСЕРВАНТІВ В ХАРЧОВИХ ПРОДУКТАХ ЗА СЕНСИБІЛІЗОВАНОЮ ЛЮМІНЕСЦЕНЦІЄЮ ІОНІВ ЄВРОПІУ (III) І ТЕРБІУ (III)	
Лівенцова О. О., Бельтюкова С. В.	110
ОТРИМАННЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОЛІСАХАРИДІВ ДРІЖДЖІВ <i>SACCHAROMYCES</i> <i>CEREVISIAE</i>	
Черно Н. К., Бурдо О. Г., Науменко К. І.	112
ВПЛИВ ФОСФОЛІПІДНОГО КОНЦЕНТРАТУ НА ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ МОДЕЛЬНИХ М'ЯСНИХ СИСТЕМ	
Патюков С. Д., Синиця О. В.	113
ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАХИСНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ПЛІВКОУТВОРЮЮЧИХ ПОКРИТТІВ ДЛЯ ЗАХИСТУ М'ЯСА	
Кишеня А. В.	114
ВПЛИВ РОСЛИННИХ ТЕКСТУРАТИВ НА ФІЗИКО-ХІМІЧНІ ПОКАЗНИКИ РИБНОГО ФАРШУ	
Герасим Г. С., Паламарчук В. В.	116
ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ М'ЯСА КРОЛІВ У ВИРОБНИЦТВІ М'ЯСНИХ ПРОДУКТІВ ДЛЯ ЗДОРОВОГО ХАРЧУВАННЯ	
Азарова Н. Г., Агунова Л. В.	118

Наукове видання

**Збірник тез доповідей
76 наукової конференції
викладачів академії**

Головний редактор акад. Б. В. Єгоров
Заст. головного редактора акад. Л. В. Капрельянц
Відповідальний редактор акад. Г. М. Станкевич
Укладач Л. В. Агунова